

พฤติกรรมกำรรับชมและกำรรับรู้รำยกำรละครโทรทัศน์ไทย
ของคนลาวในเวียงจันทน์

นางสาว ฝนรัตน์ โกศัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-173-322-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก.พ. 2545

I 208 30 701

VIEWING BEHAVIOR AND PERCEPTION OF THAI TELEVISION DRAMA
AMONG LAOTIANS IN VIENTIANE

Miss Panurat Kosai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication
Department of Mass Communication
Faculty of Communication Arts
Chulalongkorn University
Academic Year 2002
ISBN 974-173-322-4

มนูรัตน์ โกศัย : พฤติกรรมการรับชมและการรับรู้รายการละครโทรทัศน์ไทยของคนลาวใน
เวียงจันทน์ (VIEWING BEHAVIOR AND PERCEPTION OF THAI TELEVISION DRAMA
AMONG LAOTIANS IN VIENTIANE)

อ.ที่ปรึกษา : รศ.วิภา อุดมฉันทน์ ; 185 หน้า. ISBN 974-173-322-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับชมและการรับรู้รายการละครโทรทัศน์
ไทยของคนลาวในเวียงจันทน์ที่มีความแตกต่างกันด้านประชากรศาสตร์ รวมถึงการศึกษาสื่อมวลชนทุก
ประเภทของลาว โดยเฉพาะผังรายการวิทยุโทรทัศน์ลาว ซึ่งทั้งหมดเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้กลุ่ม
ตัวอย่างทั้งหมด 30 คน โดยใช้ทฤษฎีวิพากษ์ตามแนวคิดของ David Morley เป็นแนวทางหลักในการ
ศึกษาวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า สื่อมวลชนลาวในปัจจุบันมี 2 ประเภท คือ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์
แบ่งเป็นสื่อหนังสือพิมพ์ 11 ฉบับ สื่อนิตยสาร 27 ฉบับ สื่อวิทยุกระจายเสียง 15 แห่ง และสื่อวิทยุ
โทรทัศน์ 17 แห่ง ผลการศึกษาผังรายการโทรทัศน์ลาวพบว่า ช่อง 9 มุ่งเน้นรายการข่าวสารและความรู้
มากที่สุด ส่วนช่อง 3 มุ่งเน้นที่รายการบันเทิงมากที่สุด แต่รูปแบบการนำเสนอรายการของลาวยังไม่เป็นที่
น่าสนใจและดึงดูดใจผู้รับสารมากพอ นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมและ
เทคโนโลยี เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้คนลาวเปิดรับสื่อโทรทัศน์ไทย

สำหรับผลการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการรับชมและการรับรู้รายการละครโทรทัศน์ไทยของคนลาว
ในเวียงจันทน์พบว่า ตัวแปรด้านเพศ วัย อาชีพ และสถานภาพชนชั้นทางสังคม มีผลต่อพฤติกรรมการ
รับชมและรับรู้รายการละครโทรทัศน์ไทยที่ทำให้เกิดความแตกต่างกัน สรุปโดยรวมจากกลุ่มตัวอย่างมี
ทัศนคติที่ดีต่อการเปิดรับชมรายการละครโทรทัศน์ไทย และยังใช้ประโยชน์จากสื่อละครนี้เพื่อเป็นเครื่อง
ชี้้นำในการดำเนินชีวิตและเป็นเครื่องระบายภาพฝันที่เกี่ยวกับความต้องการของตนเอง

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
ปีการศึกษา.....2545.....

ลายมือชื่อนิสิต.....มนูรัตน์ โกศัย.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....วิภา อุดมฉันทน์.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4285250928 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD : VIEWING BEHAVIOR AND PERCEPTION /THAI DRAMA/ LAO'S MEDIA

PANURAT KOSAI : VIEWING BEHAVIOR AND PERCEPTION OF THAI TELEVISION DRAMA AMONG LAOTIANS IN VIENTIANE. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.VIPHA UTAMACHANT, 185 pp. ISBN 974-173-322-4

The purpose of this qualitative research is to study "Viewing Behavior and Perception of Thai Television Drama among Laotians in Vientiane" by different population including all Lao's media systems especially the Lao television program by using the Lao television program and 30 samplings to interview. The Critical theory of David Morley were applied as a conceptual framework of this study.

The outcomes of the research revealed that mass media of Lao has 2 types. There are the printing media and electronics media by breaking down into 11 newspapers , 27 magazines, 15 radio stations and 17 television stations. The result is Lao channel 9 emphasis on news and knowledge program, on the other hand, Laos channel 3 emphasis on entertainment program. However, the pattern how to present program is not interested and not attractive. Moreover, we found that the exogeneous factors is the reason to make Laotians can access Thai television programs are geography, cultural and technology.

The result of viewing behavior and perception of Laotians in Vientiane among Thai television drama are sex, age, occupation and social status. These will cause the differentiation in viewing behavior and perception. The exposure of Thai TV drama is accepted in good attitude from all samplings. In addition, Laotians audiences can use it to lead their life and to serve their needs.

Department.....Mass communication.....

Field of study....Mass communication.....

Academic year.....2002.....

Student's signature.....

Advisor's signature.....

Co-advisor's signature.....

Handwritten signatures in Thai script: Panurat Kosai (Student), Vipha Utamachant (Advisor), and another signature (Co-advisor).

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สามารถสำเร็จและกลายมาเป็นงานวิทยานิพนธ์ได้ด้วยดี เพราะความกรุณาและความอนุเคราะห์ของรองศาสตราจารย์ วิภา อุดมฉันทน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ชี้แนะแนวทาง พร้อมทั้งข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันทรงคุณค่าต่องานวิจัย ทั้งยังคงคอยเป็นห่วง ตักเตือน และให้กำลังใจผู้วิจัยตลอดมา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศรีบุญศักดิ์ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ พร้อมด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ โอฟาร์ วงศ์บ้านดู่ กรรมการวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้สละเวลาอันมีคุณค่าคอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและกำลังใจเป็นอย่างดีในการทำวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เกี่ยวกับผู้รับสารลาวในเวียงจันทน์ ซึ่งจะไม่สามารถสำเร็จได้เลย หากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือและความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก พ.อ. พิเศษ ศราวุธ เहरาปัติย์ ผู้ช่วยทูตทหารไทย ประจำเวียงจันทน์ ที่อำนวยความสะดวกให้แก่วิจัยทุกเรื่อง ตั้งแต่เรื่องที่พักอาศัย อาหารการกิน ยานพาหนะในการเดินทางข้ามไปมาระหว่างประเทศไทยและประเทศลาว อีกทั้งคุณกวินและคุณจิรพงศ์ แสงไกร ที่คอยเป็นผู้นำทางพาไปหากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทุกคน ทุกสถานที่ในเวียงจันทน์

ผู้วิจัยขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทั้ง 30 คน รวมถึงสมาชิกทุกคนในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในด้านข้อมูลอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยอยากทราบเป็นอย่างดี อีกทั้งยังคงคอยถามไถ่ ห่วงใยด้วยไมตรีจิตที่ดีกับผู้วิจัยมาโดยตลอดเสมือนญาติพี่น้อง ซึ่งทำให้ผู้วิจัยรู้สึกอบอุ่นและซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่ง อยากกลับไปเยี่ยมเยียนประเทศลาวอีก

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อผดุง และคุณแม่สุนัย โกศัย รวมทั้งครอบครัวแสงไกร เพื่อนทุกคนในแผนกพัฒนาธุรกิจบัตร บริษัทน้ำมันคางทีกส์ (ไทย) จำกัด และเพื่อน MC9 ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือทุกอย่างจนสำเร็จออกมาเป็นรูปเล่มได้

ผนุรัตน์ โกศัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฉ๒
บทที่	
1	บทนำ
-	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
-	ปัญหานำวิจัย..... 6
-	วัตถุประสงค์ในการวิจัย..... 6
-	ขอบเขตการวิจัย..... 6
-	ข้อจำกัดของการวิจัย..... 7
-	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย..... 7
-	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 9
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
-	แนวคิดการศึกษาผู้รับสารตามทัศนะของ David Morley..... 10
-	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกสรรข่าวสาร..... 15
-	แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม..... 18
-	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 20
3	วิธีดำเนินการวิจัย
-	ประชากร..... 26
-	วิธีการและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง..... 27

-	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	28
-	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
-	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
4	สภาพการรับชม วัสดุของคนลาว	
-	ลักษณะทั่วไปของคนเวียงจันทน์.....	38
-	ระบบการสื่อสารมวลชนในสปป.ลาว.....	41
-	สื่อหนังสือพิมพ์.....	43
-	สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	51
-	สื่อวิทยุโทรทัศน์.....	58
-	สื่อภาพยนตร์.....	62
-	ทำไมลาวจึงเปิดรับสื่อไทย.....	66
-	ทำไมลาวจึงเปิดรับสื่อไทย.....	67
5	พฤติกรรมการรับชมรายการละครโทรทัศน์ไทย ของคนลาวในเวียงจันทน์.....	86
6	พฤติกรรมการรับรู้รายการละครโทรทัศน์ไทย ของคนลาวในเวียงจันทน์.....	110
7	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
-	สรุปผลการวิจัย.....	127
-	อภิปราย.....	136
-	ข้อเสนอแนะ.....	142
	รายการอ้างอิง.....	143
	ภาคผนวก.....	146
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	185

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงรายชื่อและข้อมูลสำคัญของหนังสือพิมพ์ลาว.....	44
2. แสดงรายชื่อและข้อมูลสำคัญของวารสารลาว.....	56
3. แสดงเปรียบเทียบช่วงเวลาออกอากาศของสถานีไทย-ลาว.....	71
4. แสดงตัวอย่างผังรายการโทรทัศน์ลาวช่อง 9.....	73
5. แสดงตัวอย่างผังรายการโทรทัศน์ช่อง 3 ลาว.....	75
6. แสดงตัวอย่างผังรายการโทรทัศน์ช่อง 9 ประจำเดือน5/2003.....	76
7. แสดงตัวอย่างผังรายการโทรทัศน์ไทยประจำเดือน 5/2003.....	78
8. แสดงช่วงเวลาในกลุ่มตัวอย่างเพศชายดูละครโทรทัศน์ไทย.....	104
9. แสดงช่วงเวลาในกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงดูละครโทรทัศน์ไทย.....	105
10. แสดงกิจกรรมในกลุ่มตัวอย่างเพศชายทำระหว่างดูละครโทรทัศน์ไทย.....	108
11. แสดงกิจกรรมในกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงทำระหว่างดูละครโทรทัศน์ไทย.....	109

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงภาพการก่อสร้างขยายเลนถนนล้านช้างบริเวณด้านหน้าประตูชัย...	39
2	แสดงภาพบ้านพักท่านผช.ทูตทหารบกประจำสปป.ลาว.....	40
3	แสดงภาพการติดตั้งจานดาวเทียมของบ้านเรือนในเวียงจันทน์.....	41
4	แสดงตัวอย่างหนังสือพิมพ์ลาวทั้งฉบับรายวันและรายสัปดาห์.....	49
5	แสดงตัวอย่างนิตยสารหรือวารสารของลาว.....	55
6	แสดงแผนที่ตั้งของประเทศไทยและลาว.....	68
7	แสดงภาพบริษัทโทรภาพไร้สายลาว จำกัด.....	69
8	แสดงตัวอย่างการโฆษณาทางโทรทัศน์ของสปป.ลาว.....	79
9	แสดงตัวอย่างบริการแจ้งข่าวมรณะกรรม.....	80
10	แสดงภาพตัวอย่างรายการการ์ตูนสำหรับเด็กลาว.....	82
11	แสดงภาพตัวอย่างนักแสดงในภาพยนตร์เรื่อง Crossroads Café.....	83
12	แสดงตัวอย่างรายการเพลงขณะสัมภาษณ์นักร้องลาว.....	84
13	แสดงตัวอย่างมิวสิกวิดีโอของนักร้องลาว.....	84
14	แสดงปริบทในการชมละครของกลุ่มตัวอย่างเพศชาย.....	90
15	แสดงปริบทในการชมละครของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง.....	92
16	แสดงบรรยากาศขณะสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่โรงแรมลาว พลาซ่า...	99
17	แสดงบรรยากาศขณะสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง.....	116
18	แสดงบรรยากาศขณะสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพศชาย.....	118
19	แสดงภาพห้องนั่งเล่นในบ้านกลุ่มตัวอย่างแห่งหนึ่ง.....	121
20	แสดงภาพคุณแม่ในช กลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุเพศหญิง.....	123